

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2017. évi október hó 10. és november 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

végzést:

A vezető beosztású személy által elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlottás társa ellen indított büntető ügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2017. évi március hó 22. napján kihirdetett 6.B.733/2014/38. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 20 000 (húszezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma:

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Törvényszék ítélete ellen a kihirdetést követően az ügyész a vádlottak terhére a felmentésük miatt, bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. Az írásbeli indokolásban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességére hivatkozott a Be. 351. § (2) bekezdés d/ pontjában és a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontjában írt okból.

I. r., valamint II. r. vádlottak és a védőik tudomásul vették a törvényszék bizonyítékok hiányában történő felmentést tartalmazó döntését.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában az ügyészi jogorvoslatot módosítással, kiegészítéssel tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a I. tényállás alatti korrupciós cselekmény kapcsán az indokolási kötelezettségét nem teljesítette, emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Az indokolási kötelezettség nem teljesítése pedig szorosan összefügg az érintett tényállás megalapozatlanságával, mivel a bíróság nem szerzett be és nem értékelt minden bizonyítási eszközt és bizonyítékot [Be. 351. § (2) bekezdés a/ pont].

A II/I. és a II/II. tényállást illetően az átirat szerint az elsőfokú ítélet a Be. 351. §-a (2) bekezdésének d/ pontjában írt megalapozatlanságban is szenved, mert az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Ez ahhoz vezetett, hogy e tényállások kapcsán a jogi indokolás is téves.

A I. tényállás vonatkozásában szembeállítja egymással II. r. vádlott 2011. szeptember 7. napján tett tanúvallomását az I. r. vádlott 2013. augusztus 14. napján elvégzett gyanúsított kihallgatásán elmondottakkal. Leginkább a fellebbviteli főügyészség azt kifogásolja e körben, hogy a II. r. vádlott részletekben történő fizetést említett, mint az elvégzett munka ellenértéke, míg az I. r. vádlott csak a

kifizetés tényéről nyilatkozott. Mindezt olyan mérvű ellentmondásként értékeli, amit meg kellett volna kísérelni az elsőfokú bíróságnak feloldani, és anélkül fogadta el „a vádlotti védekezést, hogy annak megtörténtét, időpont, jelen lévő személyek, kifizetés tényét bizonyító okirat bemutatásával a vádlottak igazolták volna.”.

Kifogásolta, hogy a törvényszék figyelmen kívül hagyta a nyomozati iratok mellékletében lévő I. r. vádlott és felesége pénzügyi számláinak pénzforgalmi adatait, mivel I. rendű vádlott és a felesége is folyószámlára kapták a fizetésüket. A bankszámlák elemzése során pedig nem lehetett olyan pénzmozgást kimutatni, amely az I. r. vádlott családi házában elvégzett munka ellenértékének egy vagy három részletben történő kifizetését tanúsította volna. Álláspontja szerint e tényállásban érintett tanúk (T1, T2 és T3) vallomásának az értékelésére csak ezen összes körülmény figyelembe vételével kerülhetett volna sor.

II/1. tényállás vonatkozásában vitatta az elsőfokú bíróság jogi érvelését a pótmunka, többletmunka kapcsán, utalva a Polgári Törvénykönyv vállalkozási szerződésének szabályaira. Rámutatott, hogy a vállalkozási szerződés nem tételes elszámolású, hanem egy összegű, átalány áras volt. A szerződéskötéskor rendelkezésre állt a tervdokumentáció és a költségvetés, valamint a szerződés tartalmazta a műszaki tartalmat. Ezzel - álláspontja szerint - a vállalkozó magára vállalta az esetleg felmerülő többletmunkák kockázatát, és ennek ellenértékére utóbb sem tarthatott igényt. Véleménye az, hogy műszaki szakértői kompetencia annak megállapítása, hogy a munka pótmunkának, avagy többletmunkának minősül. A munka jogszerű és szükségszerű volta ellenére, amennyiben az többletmunkának minősül, annak költsége nem az önkormányzatot terhelte volna, így véleménye szerint az önkormányzatot 1 212 441 forint vagyoni hátrány érte.

A II/II. tényállás esetén is azt hangsúlyozta, hogy a vállalkozási szerződés egyösszegű, átalány áras volt. Nincs továbbá olyan képviselőtestületi döntés, amely felhatalmazást adott volna az I. r. vádlottnak, mint polgármesternek a műszaki tartalomtól való önálló eltéréshez. Erre sem műszaki ellenőri, sem tervezői javaslat nem volt. A kötelezettségvállalást a jegyzővel nem ellenjegyeztette. A törvényszéknek tehát vizsgálni kellett volna azt, hogy az I. r. vádlott meggyőződött-e arról, hogy a beruházásra rendelkezésre álló pénzeszközök elegendőek lesznek-e, ha nem, milyen forrás áll majd rendelkezésre. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kellett volna azt is, hogy az I. r. vádlott a műszaki tartalom megváltoztatásához miért nem fordult a képviselőtestülethez, és a beruházás anyagi problémájáról miért nem tájékoztatta azt.

Mindezek miatt a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú bíróság ítéletét érdemi felülvizsgálatra alkalmatlannak tartotta.

Ezen jogi álláspontját a másodfokú nyilvános ülésen is változatlan formában fenntartotta, megjegyezve, hogy a ténykérdések, és a jogkérdések szorosan összefüggnek egymással. A bűncselekmény helyes jogi minősítésének alapjául csak a történeti eseménysor összefüggésében történő értékelése szolgálhat.

A vádlottak védői írásban tettek „észrevételt” és „nyilatkozatot”, vitatva a fellebbviteli főügyészség átiratában megfogalmazott jogi álláspontot, és az elsőfokú bíróság döntésének helybenhagyását indítványozták.

Az I. r. vádlott védője szerint a törvényszék ítélete megalapozott, és az indokolási kötelezettségét is teljesítette a bíróság.

A II. r. vádlott védője azt az álláspontot foglalta el a I. tényállás kapcsán, hogy a védencének a vádiratban leírt magatartása - amennyiben a terheltnek a hivatalos személy befolyásolására vonatkozó előzetes megegyezését bizonyítani nem lehet - nem valósít meg bűncselekményt.

A II. tényállás vonatkozásában kifejtette, hogy nem tartozik az építész szakértő kompetenciájába annak kimondása, hogy valamely munka pótmunka vagy többletmunka (azok jogi definíciói ismeretében) ez ugyanis nem szakkérdés.

Hivatkozott továbbá ... város jelenlegi polgármesterének (...) tanúvallomására, mely szerint a várost a vádiratban megjelölt beruházásokkal összefüggésben semmilyen vagyoni hátrány nem érte.

Az ítélet tábla az ügyészi jogorvoslattal megtámadott elsőfokú ítéletet a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében nyilvános ülésen bírálta felül, alkalmazva a Be. 361. §-ának (1) bekezdésében írtakat. Ennek során legelőször azt az alapvető büntetőeljárás alapelvet kell hangsúlyozni, amelyet a Be. 4. §-a tartalmaz.

E törvényhely (1) bekezdése értelmében a vád bizonyítása a vádlót terheli, míg a (2) bekezdés szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

A Be. 75. §-ának (1) bekezdése a bizonyítás tárgya körében azt a követelményt fogalmazza meg, hogy a bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni, azonban ha az ügyész nem indítványozza a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítási eszközök beszerzésére és megvizsgálására.

A törvényszék mintegy három évig tartó eljárása során ezen alapelv és eljárási szabály szem előtt tartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, megalapozott tényállást állapított meg, s hozta meg mindkét vádlottal szemben a bizonyítékok hiányában történő felmentő ítéletét. 34 tanút hallgatott ki, akiknek vallomását részletesen számba vette, azokat a vádlottak védekezésében elhangzottak tekintetében is értékelte. Az igazságügyi szakértőket is meghallgatta az írásban előterjesztett véleményekkel összefüggésben.

Az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség átiratában írt konkrét kifogásokkal kapcsolatban a következőkre mutat rá:

A I. tényállási pont vonatkozásában a vádhatóság kizárólag azt rója a törvényszék terhére, hogy a kifizetés kapcsán a véleménye szerint ellentmondásban álló vádlotti vallomásokat nem értékelte, nem vetette össze, és így nem is tett megállapítást arra, hogy az I. r. vádlott általi munka ellenértékének a kifizetését milyen bizonyítékokra alapozta, és az ellentétes bizonyítékok közül melyeket és miért fogadott el. Ezen kívül figyelmen kívül hagyta a nyomozati iratok mellékletét képező pénzügyi számlák pénzforgalmi adatait.

Az elsőfokú bíróság állást foglalt e kérdésben az ítélet 28. oldal 5. bekezdésében. Az elvégzett munka ellenértékének kifizetése kapcsán vádlottak között nem volt lényegi ellentmondás. Mindketten egybehangzóan állították, hogy az I. r. vádlott kifizette a családi házában elvégzett munka ellenértékét a II. r. vádlottnak. A kifizetés tényének van jelentősége, mely egybehangzó volt mindkét vádlott részéről.

Az teljesen indifferens, hogy ez három részletben, avagy egy összegben történt. Egyébként az esetleg részletekben történő kifizetésnek az I. r. vádlott vallomása nem mond ellent, hiszen a fellebbviteli főügyészség sem vitatja azt, hogy I. rendű vádlott ezzel kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy „Én az általa végzett munkát teljes egészében kifizettem.”.

A kifizetés akár egy összegű, akár részletekben történt, teljesítésének nem lehetnek egyértelmű bizonyítékai a nyomozati iratok mellékletét képező, és az I. r. vádlott, valamint felesége

számlájához tartozó pénzforgalmi adatok, nem következik azokból az, hogy az elvégzett munka ellenértéke nem lett kiegyenlítve az I. r. vádlott által. I. r. vádlott vallomása azt is tartalmazza, hogy nem kötöttek írásban szerződést az elvégzendő munkára a II. r. vádlottal, és tőle számlát sem kért, amikor a munka ellenértékét kiegyenlítette. Ennek adott esetben lehet adójogi vonzata, de ez nem volt a vád tárgyává téve.

A tárgyaló ügyész ezzel kapcsolatban bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, de kérdéseket sem intézett a vádlottakhoz. Nem az I. r. vádlottnak kell azt bizonyítani, hogy kifizette a megrendelt munka ellenértékét, hanem a vádhatóságnak azt, hogy ez a kifizetés nem történt meg, illetve nem történhetett meg. Ilyet a vádat képviselő ügyészség nem bizonyított.

Az a tény, hogy az I. r. vádlott és a felesége, miként azt a fellebbviteli főügyészség átírata tartalmazza, bankszámlára kapták a fizetésüket, így ha azon nem igazolható a munka ellenértékének a kifizetése, akkor az meg sem történt, nem bizonyítja azt, hogy készpénzben ezt nem lehetett volna megtenni, amit nem a bankszámláról vettek ki.

Mivel a vádlottak e körben tett nyilatkozatát nem lehetett megcáfolni, ezért a munkavégzés pénzbeni kiegyenlítését az elsőfokú bíróság elfogadta, mert nem tehetett mást.

A II/1. tényállás vonatkozásában KSZM igazságügyi építésszakértő egyértelműen úgy foglalt állást a temető rekonstrukció vonatkozásában, hogy a munka elvégzése műszaki szükségszerűség volt. Nem vitatta az elsőfokú tárgyaláson történt meghallgatásakor, hogy a II. r. vádlott a pályázatának benyújtásakor nem volt abban a helyzetben, hogy a munkaterületet feltárja, és az épület egy részének visszabontásáig nem is lehetett állást foglalni abban, hogy milyen munkafolyamatokat kell elvégezni a vállalt műszaki tartalom megvalósítása érdekében.

Az ítélet tábla egyetért a törvényszék azon álláspontjával, hogy a pótmunka, illetve többletmunka kérdésében az igazságügyi építésszakértő a kompetenciáján túl terjeszkedett. Az ítélet 25. oldalán e vonatkozásban kifejtettek helytállóak. Az ... Város Önkormányzata és a ...Kft. között megkötött szerződés 10. pontjának idézése is helytálló a törvényszék részéről (ítélet 25. oldal 6. bekezdés) és az abban foglaltak, a szakértő által vitatott kérdést teljes mértékben eldöntik, miszerint a többlet vagy pótmunkát a vállalkozó nem köteles elvégezni, ha ennek fedezetét a megrendelő nem biztosítja. Ezen szerződési kötelezettséget sem az érintett önkormányzat, sem pedig a kivitelező nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság - helyesen - új igazságügyi építész szakértő kirendelése iránt előterjesztett ügyészi bizonyítási indítvány elutasításáról megalapozottan döntött, annak indokait osztja az ítélet tábla.

Itt utal a másodfokú bíróság arra a fellebbviteli főügyészség átiratában írt mondatra, amely azt támasztja alá, hogy a pótmunka vagy többletmunka kapcsán maga a vádhatóság is bizonytalan. „A munka jogszerű és szükséges volta ellenére, *amennyiben az többletmunkának minősül*, annak költsége nem az önkormányzatot terhelte volna...”.

A II/2. tényállás vonatkozásában az ítélet tábla álláspontja az, hogy a törvényszék minden ésszerű bizonyítást lefolytatott, annak eredményét értékelte, és állást foglalt abban, hogy nem lehet ítéleti bizonyossággal megállapítani, és ennyi idő távlatából ennek már nincs is realitása, hogy az önkormányzatot bármilyen - a különböző számítási módokról szóló szakértői véleményekre alapozottan - vagyoni hátrány érte a sportpálya szivárgó rendszerének ki nem építése helyett a pálya talajszintjének megemelésével. Tény, hogy a sportpálya elkészült, bajnoki mérkőzés rendezésére pedig nem a szivárgó rendszer ki nem építése, hanem a pálya méretezése miatt nem alkalmas. E

tényállás kapcsán az elsőfokú bíróság megindokolta a döntését, néhol sarkosan fogalmazva, de döntése a másodfokú bíróság álláspontja szerint alappal nem vitatható. Ily módon kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást a jelenleg regnáló polgármester vallomására is figyelemmel, hogy ... Város Önkormányzatát bármilyen vagyoni hátrány érte volna és ehhez a vádlottaknak köze van.

Az eddig leírtakból következően a másodfokú bíróság megalapozatlansági okot nem talált, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem eljárásjogi, sem anyagi jogi okokból, az indokolási kötelezettségének is a szükséges mértékben eleget tett, ezért az ügyészség ezt célzó jogorvoslata nem vezethetett eredményre.

Leírási hiba folytán az ítélet indokolásában korrigálandók a következők:

Az elsőfokú ítélet 18. oldal 1. bekezdésében a nyomozati iratok lapszáma nem 638., hanem 738., míg a 19. oldalon a tanú neve helyesen ...

A másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét mindkét vádlott vonatkozásában a Be. 371. §-ának (1) bekezdése alapján helybenhagyta - helytálló indokainál fogva -.

A bűnügyi költségről szóló rendelkezés a Be. 345. §-ára figyelemmel a Be. 339. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Végezetül az ítélet tábla rögzítette I. r. vádlott időközben megváltozott személyazonosító igazolványának a számát.

Debrecen, 2017. november 28.

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró, Dr. Szabó József sk. bíró

Záradék:

A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.733/2014/38. számú ítélete a másodfokú végzéssel jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2017. november 28.

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.